

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ
STRATEGINIO PLANAVIMO IR STEBĖSENOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS
KIBERNETINIO SAUGUMO STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TARPINSTITUCINIO
VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

(TOLIAU – PROJEKTAS)

(TAP NR. 19-830) (TAIS NR. 19-4033(2))

2019-06-04 Nr. NV-1564

Vilnius

Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projekto tikslas. Patvirtinti Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą (toliau – TVP), kurio įgyvendinimas 2019-2021 m. laikotarpiu užtikrintų galimybę Lietuvos visuomenei saugiai naudotis informacinių ir ryšių technologijų teikiamomis galimybėmis.

Dabartinė situacija.

- Seimas 2018 m. birželio 27 d. priėmė naujos redakcijos Kibernetinio saugumo įstatymą, kuris nustatė Vyriausybei pareigą patvirtinti Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją;
- Vyriausybė 2018 m. rugpjūčio 13 d. priėmė nutarimą „Dėl Kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“, kuriuo patvirtino Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją ir pavedė Krašto apsaugos ministerijai parengti ir pateikti tvirtinti TVP projektą, o taip pat pasiūlė nevyriausybiniams organizacijoms, suinteresuotiems viešojo ir privataus sektorių atstovams, Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms dalyvauti įgyvendinant Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją;
- Šiuo metu galiojančios Elektroninės informacijos saugos (Kibernetinio saugumo) plėtros 2011-2019 m. programos esminiai darbai yra atlikti. Nuo programos patvirtinimo 2011 m. kibernetinio saugumo situacija ir teisinė aplinka Lietuvoje ir visame pasaulyje yra labai pasikeitusi ir toliau pastoviai keičiasi todėl programa neteko aktualumo.

Projekto esmė. Siūloma:

- Patvirtinti Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo 2019-2021 m. tarpinstitucinį veiklos planą; Plane nurodyta aktuali bendra informacija, konkrečios priemonės, asignavimai, vertinimo kriterijai ir už šių priemonių įgyvendinimą atsakingos valstybės institucijos ir įstaigos;
- TVP įgyvendinimas iš viso 2019-2021 m. kainuos kiek daugiau nei 7 mln. eurų. Šią sumą sudaro valstybės biudžeto asignavimai ir Europos sąjungos paramos lėšos.
- Įgyvendinus TVP bus sudarytos sąlygos Lietuvos visuomenei saugiai naudotis informacinių ir ryšių technologijų teikiamomis galimybėmis, efektyviai ir laiku identifikuoti kibernetinius incidentus, užkertant kelią jų atsiradimui ir plitimui, valdant kibernetinių incidentų sukeltas pasekmes.

- Pripažinti netekusiu galios Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimą Nr. 796 „Dėl Elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) plėtros 2011-2019 metais programos parvirtinimo;
- Vyriausybės posėdžio protokoliniu sprendimu pritarti Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos tikslus ir uždavinius įgyvendinančių privataus sektoriaus atstovų ir Lietuvos mokslo ir studijų institucijų priemonių planui;

Derinimas. Projektas suderintas su Teisingumo, Vidaus reikalų, Užsienio reikalų, Finansų ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijomis, Valstybės tarnybos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos mokslo taryba, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra ir Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos. Krašto apsaugos ministerija pažymi, kad į Finansų ministerijos pastabą dėl TVP priemonių, kurios nenumatytos asignavimų valdytojų 2019-2021 m. veiklos planuose, kad bus atsižvelgta, patvirtinus TVP. TVP priemonėms įgyvendinti būtini asignavimai bus perskirstomi neviršijant valstybės institucijoms numatytų maksimalių asignavimų ribų. Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos pateikta derinimo pažyma. Ekonomikos ir inovacijų ministerija siūlo TVP papildyti priemone „Kibernetinio saugumo gairių rengimas Pramonei 4.0“. Krašto apsaugos ministerijos nuomone šiuo metu netikslinga įtraukti siūlomą priemonę į TVP, nes ilgai užtruktų priemonės pagrįstumo, lėšų poreikio ir šaltinio, galimų vykdytojų nustatymas ir derinimas, todėl TVP tvirtinimas nusikeltų vėlesniam laikui.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė pastabų ir pasiūlymų.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 5.2.1 darbo „Kibernetinių incidentų prevencija ir valdymo sistemos tobulinimas“ nuostatas.

Dalykinio vertinimo išvada.

- Lydimajame medžiagoje nepateikta informacija, ar Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos tikslus ir uždavinius įgyvendinančių privataus sektoriaus atstovų bei Lietuvos mokslo ir studijų institucijų priemonių planas suderintas su atsakingais vykdytojais. Neaišku, kaip privataus sektoriaus subjektai ir mokslo ir studijų institucijos buvo parinktos juos įtraukiant į planą, taip pat nėra nurodyta, kas išvardintas priemonės finansuos;
- Manytina, kad ne visi Kibernetinio saugumo strategijos uždaviniai pilnai apimtimi įgyvendinami TVP numatomomis priemonėmis, pvz. antrasis antrojo tikslo uždavinys – stiprinti nusikalstamų veikų kibernetinėje erdvėje prevenciją ir kontrolę, antrasis pirmojo tikslo uždavinys, inovacijų plėtrą – didinti kibernetinio saugumo politikos formavimo ir įgyvendinimo efektyvumą, mažinant administracinę naštą kibernetinio saugumo subjektams;
- Siūlytina įvertinti, ar TVP dalyvauja visos institucijos, kurios turėtų dalyvauti įgyvendinant Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją. Pvz. įgyvendinant trečiąją strateginį tikslą – skatinti kibernetinio saugumo kultūrą ir inovacijų plėtrą manytume, kad turėtų dalyvauti Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija, nes šio tikslo įgyvendinimas apima mokymą orientuotą į darbo rinkos poreikius, pedagogų rengimą, akreditavimą, sertifikavimą, mokslinius tyrimus, kibernetinio saugumo rinkos augimo skatinimą, inovacijų plėtrą ir t.t.
- Siūlytina patikslinti kai kurių priemonių formuluotes:
  - iš 1.4.3. priemonės „Užtikrinti efektyvią Lietuvos kariuomenės kibernetinio saugumo pajėgumų sąveiką su valstybės kibernetiniais pajėgumais, remiant

Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą prie Krašto apsaugos ministerijos“ formuluotės neaišku, kas konkrečiai bus daroma už 25 tūkst. eurų 2019 m.;

- iš 2.1.2. priemonės „Stiprinti teismo ekspertų profesinius gebėjimus tirti nusikalstamas veikas kibernetinėje erdvėje“ formuluotės neaišku, kam bus panaudotas 1 tūkst. eurų 2020 metais;
- siūlytina trumpinti 2.2.2. priemonės „Vykdyti interneto karštosios linijos veiklą, priimant ir tiriant pranešimus apie patyčias bei kitą draudžiamą ar ribojamą skleisti viešąją informaciją kibernetinėje erdvėje ir siekiant, kad ši informacija būtų operatyviai pašalinta ar būtų panaikinta galimybė ją pasiekti“ formuluotę. Gal galėtų būti tokia: „*Operatyviai pašalinti draudžiamą ar ribojamą skleisti viešąją informaciją kibernetinėje erdvėje*“ ar pan.
- Neaišku, kaip 4.1.1 Priemonė „Tobulinti ir palaikyti Kibernetinio saugumo informacinio tinklo funkcionalumą“ prisidės prie 4.1 uždavinio „Gerinti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo koordinavimą“ įgyvendinimo.
- Siūlytina paaiškinti 1 efekto kriterijaus „Lietuvos Respublikos vieta pasauliniame kibernetinio saugumo indekse, ne mažesnė nei nurodyta“ 2017 metų reikšmės (57) ir planuojamos 2019 m. reikšmės (10) skirtumą.
- Reikėtų paaiškinti, kodėl tik nuo 2021 metų Policijos departamentas planuoja vykdyti P-2-1-1 kriterijų „Policijos departamente prie VRM sukurtų ar įdiegtų pažangių veiklos metodų ir procedūrų, analizės platformų ar techninių įrankių, skirtų kovai su nusikalstamomis veikomis kibernetinėje erdvėje, skaičius“.

Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėjas

Valdas Kiveris

Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės patarėja

Nijolė Kundrotienė